

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VII БРОЈ 149. 10. ЈУН 1979.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

ЖИВЈЕЋЕ ОВАЈ НАРОД! БРАТСТВО ЈЕДИНСТВО 79

О Д ОНОГ КОБНОГ 15-АПРИЛСКОГ јутра становници наше општине су у крајње напетом психичком стању: региструју сваки потрес, лако их узнемиравају експлозије мина с пута Цетиње — Будва, чак и тутањ каквог теретног возила. Често с доста сјете разговарају међу собом о теškoћама које су их снаиле и о онима које им предстоје све док се бијес стихије не смири. А и како неће кад, тако рећи, сваког дана и ноћи, најчешће у кратким временским размацама, тле непрестано подрхтава (досад је регистровано више од 2000 потреса), потмуло и с тугњавом, слабије и врло снажно, разарајући нам нерве, поигравајући се са стрпљењем и психички напурајући личност. Дакле, ситуација коју је створио земљотрес заиста је сложена и тешка, искушење је велико за сваког и, људи смо на рецимо отворено, није нам свеједно кад земља подрхтава, односно што се стихија поиграла и још поиграва с нашим животима и материјалним богатством — личним и друштвеним. Но, упркос томе, све то подносимо достојанствено, као што су то, уосталом, прије нас храбро издржали наши другови и пријатељи Скопљанци и Бањалучани.

Међутим, има појединаца (не говоримо о онима који то несвјесно чине) који се у овим тежким данима понашају супротно људском моралу и важећим нормама. Они „гатају“, „виде из длана“, тумаче снове и поједине природне појаве и из свега тога „сигурно“ проричу и „тачно“ временски предсказују да ће ускоро стихија, физички и материјално, уништити овај крај и народ, што уноси немир код грађана.

Без обзира што смо по „пророчанству“ тих нимало безазлених појединаца — рецимо отворено, они „лове у мутном“ и раде с јасном непријатељском намјером: да се престраши, обесхрабри, дезорганизује и од радних задатака одвлачи народ — већ у априлу и мају требали да будемо збрисани с лица земље а нисмо, не смијемо се према

њима ни једног тренутка равнодушно односити. Напротив, у вријеме кад штампа и остала средства информисања неких земаља, политички срачунато, наговјештавају „пропаст Црногорског приморја“ и његових житеља, „пророчанства“ тих појединаца не могу се другачије тумачити до као пропагандна акција, која је срачунато уперена против наших радних људи и грађана организованих у великом и јединственом социјалистичком фронту самоуправљања.

У склопу свих напора који се чине на преовладавању последица разорног земљотреса спада и потреба појачаног политичког рада, како сваког свјесно организованог грађанина, у првом реду чланова СК, тако и свих друштвено-политичких организација како би се онемогућила дјелатност свих који мисле да је сада погодан тренутак за антисоцијалистичку и антисамоуправну акцију.

Подсјетимо да је и раније у нашој земљи, а самим тим и код нас у општини, било тежких тренутака и ситуација, кад се пријетило и „прорицало“ уништење. И увијек су наши народи и народности одолијевали теškoћама и настављали у миру да живе.

Проћи ће теškoће с којима се трва народ наше општине, уз велику и несебичну помоћ свих наших народа и народности. Додуше, упркос наших великих напора и свенародне акције која је у току, то се неће постићи преко ноћи, јер оно што се десило 15. априла и касније вратило нас је неколико година назад — колико ће времена, вјерујемо, најмање требати да се живот код нас врати у нормалне токове. Ипак, то није толико далеко. Колико у Скопљу и Бањалуци сада, тада ће се и код нас о тежким тренуцима говорити као о ружном сну и нечем непријатном што је прошло. Поново ће се долазити у ова наша лијепна мјеста на „карту више“. Живјеће овај народ.

Милован ПАЈКОВИЋ

ВИШЕ НЕ ПОСТОЈЕ никакве дилеме — земљотресом погођено Црногорско приморје овог љета биће домаћин хиљадама младих из цијеле Југославије, спремних да своје младалачке снаге уграде у темеље нових здања и да исправе оно што је природна стихија у свом необузданом налету уништила.

Почев од 15. јуна одјекиваће бригадирска пјесма на простору од Игала до Улциња. Назив омладинске савезне акције „Братство-Јединство 79“ најубједљивије објашњава мотив и основ њеног организовања — она ће бити још један израз чврстог одређења младих да својим радом и залагањем дају пуни допринос у изградњи земље.

Процјена штете и сагледавање могућности дугорочнијег ангажовања младих на сабирању последица земљотреса биле су одређујуће дјетерминанте у утврђивању броја омладинских радних бригада. На овогодишњој акцији учествоваће у три смјене по 33 бригаде са укупно 4.950 омладинца и омладинки. Бригаде ће бити смјештене у Котору, Бару, Улцињу, Будви, Тивту и Херцег-Новом.

Општинска конференција Савеза социјалистичке омладине из Будве даће у свакој смјени у Будви по једну бригаду. У првој смјени радиће бригада „Вукица Митровић — Шуња, у другој „Нико Анђус“, а у трећој „22. новембар“.

Измијењени услови и организација живота на настрадалим подручјима захтијеваће изузетно залагање, како би услови рада и живота младих били на завидном нивоу.

Традиционално гостопримство људи овог краја неће нарушити ни оваква ситуација у којој грађани приморских општина настоје да нормализују основе свога живота.

Братимљење

У омладинском насељу у Бечићима до дубоко у ноћ одјекивала је бригадирска пјесма. Послије 30 дана успјешног рада на будванској ривијери ОРБ „26. јули“ из Скопља опраштала се од омладинца Будве. Уз логорску ватру команданти бригада Тоде Јовчевски и Ивица Шољага пресјекли су велики колач и отпили гутљај вина, што је био знак да су се будвански и скопски омладинци збратимили. Свечаном тренутку присуствовали су сви бригадири, представници друштвено-политичких организација Будве и велики број младих који су ту на љетовању.

Скопљанци су нам притекли у помоћ 1. маја и за мјесец дана заједно с нама ударнички радили на уклањању рушевина, постављању привремених насеља за угрожене и припремању угоститељских објеката за сезону — каже Ивица Шољага. — За ово вријеме живјели смо као једна бригада — прије подне смо радили, често и после подне, а слободно вријеме проводили на спортским теренима, у игри и забави.

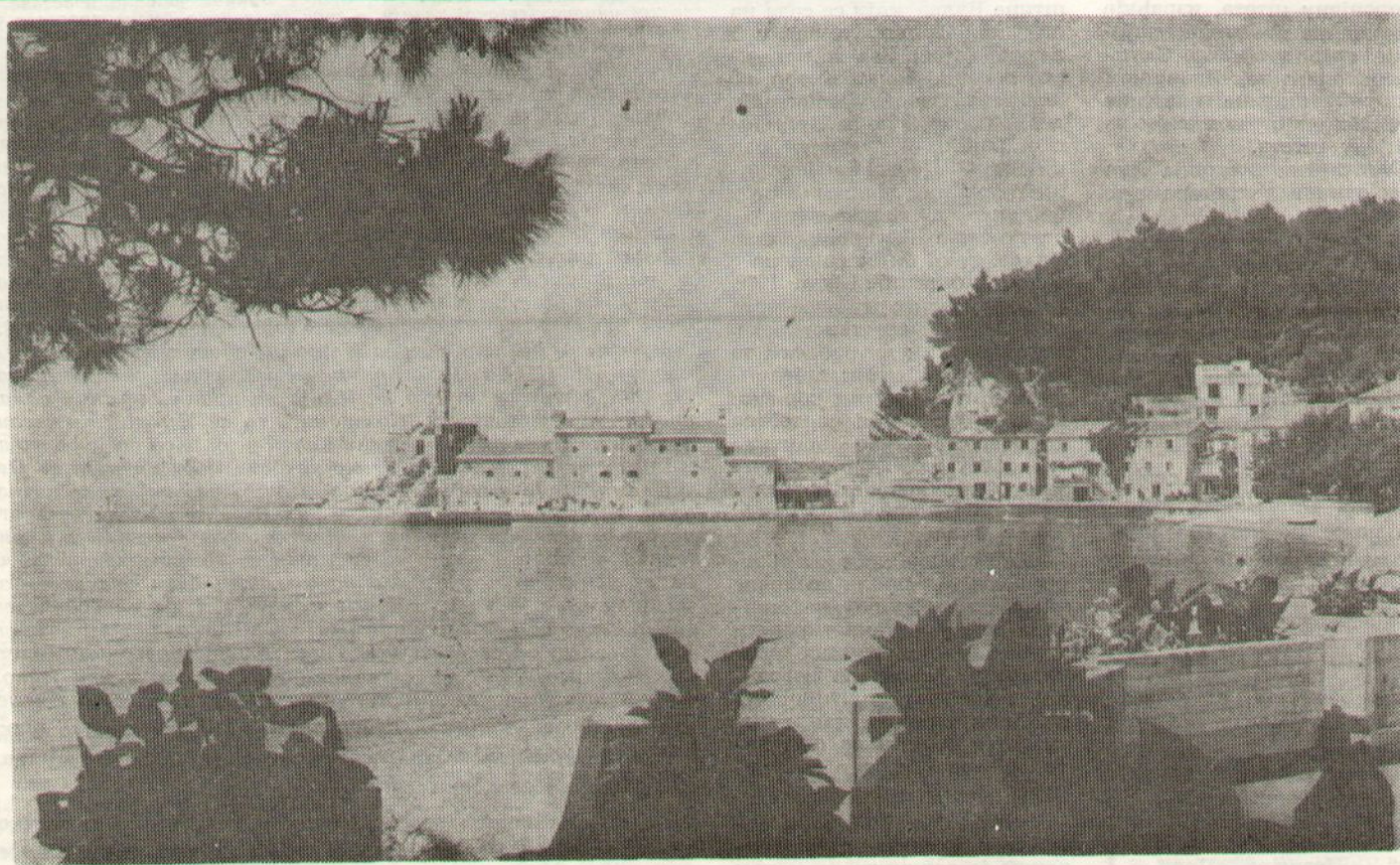
Омладинска радна бригада „Вукица Митровић — Шуња“ наставља рад, а већ од 15. јуна у Будви ће боравити пет бригада — тада почиње савезна омладинска радна акција на обнови пострадалог подручја.

С. Г.

Први пут Црногорско приморје примиће овакве госте — младе који ће се заложити да оно буде љепше, да његоз ранији изглед буде обогаћен новим садржајима и квалитетима. Зато им зажелимо добродошлицу и да се осјећају као код својих кућа.

Драган ЛИЈЕШЕВИЋ

НАРЕДНИ БРОЈ „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ УОЧИ 13. ЈУЛА

Петровац: Поглед на Лазарет и бар „Кастео“. (Снимко Нико ла Шуљак 1. јуна 1979. године)

НА ДНЕВНОМ РЕДУ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

ОТКЛАЊАЊЕ ПОСЉЕДИЦА ЗЕМЉОТРЕСА

Делегати Скупштине општине Будва на заједничкој сједници свих вијећа, која је одржана 29. маја, донијели су више одлука и других докумената који се односе на санирање последица од катастрофалног земљотреса и организовање општине на том плану.

ОПШТИНСКИ ФОНД
СОЛИДАРНОСТИ

Делегати су донијели одлуку о оснивању Фонда солидарности ради прикупљања, евидентирања, усмјеравања и коришћења средстава која се дају као помоћ за отклањање последица земљотреса.

Органи Фонда су: Савјет и инокосни пословодни орган. Савјет Фонда има пред

КОМИСИЈА ЗА ПРОЦЈЕ-
НУ ШТЕТА ОД КАТАСТ-
РОФАЛНОГ ЗЕМЉОТРЕ-
СА

Скупштина је усвојила предлог Комисије за избор и именовања о образовању и именовању Општинске комисије за процјену штета од катастрофалног земљотреса, која се стара о организовању и координирању рада на про-

ПОДРШКА СКУПШТИ-
НЕ О ОСНИВАЊУ ОСНО-
ВНЕ БАНКЕ

Делегати су разматрали и усвојили информацију о обезбјеђивању финансијског потенцијала на подручју Општине Будва. Полазећи од оцјене и закључака Скупштине Приморске банке Основне банке Вар — Пословне је дивизије Будва, мишљења Инвестиционе банке — Удруже не банке Титиград, Републичког секретаријата за финансије, закључака Извршног одбора СО Будва и мишљења друштвено-политичких организација, а у циљу

ЈУБИЛЕЈ ПАРТИЈЕ, СКОЈ-а И СИНДИКАТА

Свијетао лик комунисте

ОД СРЕДИНЕ ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА до краја децембра 1941. — до свог последњег даха — Вукица Митровић — Шуња налазила се у редовима најистакнутијих бораца револуционарног Београда. Својом одапошњу идеји за коју се борила, ријетком умјешношћу у тој борби, пожртвовањем у свакодневном раду и, најзад, својом јуначком смрћу на мучкама, она је израсла у једну од најљепших легенди наше револуције.

Вукица Митровић-Шуња

Да бисмо приближили читаоцима лик ове изузетне жене, која је на дан побједе над фашизмом, 9. маја 1945. године, проглашена за народног хероја Југославије, у овом и једном од наредних бројева објавићемо у изводима један докуменат писан њеном руком 1935. године, који говори о њој као човјеку и непоколебљивом борцу.

„Рођена сам у Светом Стефану 28. XII 1912. године од родитеља такође рођених у истом селу: Ива Митровића, учитеља, и Иванице Дабковић, сељанке. Иначе, отац ми је националиста и као такв истакао се за вријеме Аустро-Угарске монархије, био осуђен на смрт, на касније помилован на 12 година робије од којих је издржао три године до „ослобођења“...

— Вукица је основну школу учила у Светом Стефану, а у Котору, где јој је отац био премјештен са службом, завршила је четврти разреда гимназије, након чега се уписала у Учитељску школу на Цетињу. Послије двије године, школовање је напустила због слабог економског стања родитеља. Пошто јој се отац пензионисао, 1932. године, породица се преселила у Београд. Те исте године њен старији брат, због растурања летак „Другови студенти“ и „Не истичите заставе на дан 1. децембра“, ухапшен је и осуђен на годину и по дана робије. Следеће године ухапшен је у групи комуниста на Цетињу њен млади брат. Носећи му храну, често се сретали, а затим спријатељила са Радој Вулић, сестром Христифора Вулића, који је у то вријеме руководио техничким апаратом партијске организације у Београду. — „Она ме је“ — пише Вукица — привукла најприје својим пријатељством, а затим и заинтересовала комунизмом, објаснивши ми најприје зашто је мој брат у затвору, ја сам чешиће одлазила к њој, где сам се упознала с њеном браћом... Слушајући ту многе неразумљиве ствари, ја сам се заинтересовала и почела читати све што су ми давали. У то вријеме упознала сам се... са једном студенткињом (Душицом Стефановић, кћерком познатог револуционара Лазара Стефановића), која ми је пришла с намером да ме изграђује...“

До октобра мјесеца 1934. године Вукица је била повезана у једној универзитетској хелији, а тада ју је Рада Вулић повезала са Драгутином Чолићем — Вукићем, који ју је послје дугог проучавања употребио за рад.

„Вукићу сам“ — настављамо са цитирањем документа — према његовим упутствима прибављала адресе, предавала добивену пошту и од њега књиге односила на пошту (Чолић је одржавао везе са ЦК КПЈ у Бечу). Трагала сам за даљњим и некомпромитованим становима и проналазила само један, савим сигуран. У том стану било је складниште материјала. Материјал који сам добивала од њега и једног старијег друга (Благоја Паровића), са којим ме је Вукић упознао, а касније и једне млађе другарице односила сам у тај стан. Према налозу и упутству Вукића, материјал бих дијелила, препакивала и у мањим пакетићима поново предавала истом на његови даљњу испоруку. У јануару ове године (односи се на 1935) Вукић ме је довео у везу са Илијом (Тодором Вујасиновићем, чланом ПК КПЈ за Србију), коме сам требала предавати материјал. Међутим, пошто ме Илија на првом састанку одмах упитао за штампарiju „Комунист“, то се Вукићу није свиђало и казао је да с њим нећу имати везу. Можда је постојао и други разлог. Послије неколико дана добијам везу са Петром (илегално име Васа Прље). Пошто смо се лично познавали, одмах смо се разишли, с тим да у техничком апарату не смију се људи познавати. Ипак, послје неколико дана Вукић ме поново шаље на састанак са Петром, говорећи ми да се испитало и утврдило да не може бити опасности за провалу ни с једне ни с друге стране, т. ј. да смо обоје сигурни. Тако сам се састала с Петром и предавала му материјал примљен од старијег друга или млађе другарице. Почетком јануара Вукић ме је такође довео у везу са још једном другарицом (Драгутином Чолић је почетком 1935. године повезао Вукицу са Милицом Шуваковић) чији је стан био јавка и имао је привремено складиште материјала. Са другарицом сам и читала добивени материјал.

Крајем марта мјесеца Петар је иступио из техничког ланца, а мене спојио са Зораном (илегално име Мирка Сардељина), коме сам даље предавала материјал и на захтјев Вукићев у мањим количинама од њега натраг добивала и овоје предавала. Тако све до два дана пред хапшење“.

Vanredno izdanje

Наше
НОВИНЕ

SYDNEY:
Phone: 516 4677
Telex: A26249
POSTAL ADDRESS:
P.O. Box 14
NEWTOWN, N.S.W. 2042
MELBOURNE:
P.O. Box 7
EAST BRIGHTON, VIC. 3187
Phone: 578 1818
Editor in Chief
Ken Gavrilovic

Naše
NOVINEOUR NEWS
PAPER

a co-operative association for the verification of circulation of newspapers and periodicals

An Australian Independent Weekly Newspaper in Yugoslav Languages

U ZAVIČAJ
I OKO SVETAJAT
SA NAMA

VOL. II, No. 67

IZLAZE SVAKOG PONEDELJKA

(Registered For Posting As a Publication Category B)

20. April 1979. Price 30c

Katastrofalan zemljotres
u CRNOJ GORI

На вијест о катастрофалном земљотресу у Сиднеју (Аустралија) појавио се ванредни број „наших новина“: наши исељеници су правремено обавијештени о несрећи која нас је задесила

сједника и 14 чланова. Скупштина општине даје сагласност на статут Фонда, план употребе његових средстава, критеријуме за њихово коришћење и завршни рачун.

Инокосног пословодног органа Фонда именује и разрјешава Савјет Фонда уз сагласност Извршног одбора Скупштине општине.

ИМЕНОВАН САВЈЕТ
ФОНДА СОЛИДАРНО-
СТИ

На предлог Комисије за избор и именовање, делегати су донијели Одлуку о именовању председника и чланова Фонда солидарности за отклањање последица од катастрофалног земљотреса. У Савјет су именовани: Илија Рађеновић, (председник), Павле Ивановић, Љубо Лучић, Лазар К. Борета, Илија Митровић, Раде Грегорић, Љубо Борета, Мило Грегорић, Иво Калоштровић, Милош Трифуновић, Владо Дулетић, Иво Арменко, Владимир Јовановић, Љубо Лијешевећ, и Илија Кажанегра.

цјени штета у општини, именује поткомисије, обједињује њихов рад, пружа им стручну помоћ у примјењивању јединствене методологије за процјену штета. Сарађујући са Републичком комисијом за процјену штета, израђује појединачне и збирне извјештаје које доставља Скупштини општине, Извршном одбору Скупштине општине и Републичкој комисији за процјену штета.

Општинска комисија има председника, секретара и девет чланова.

У Комисију су именовани: Бранко Бојковић (председник), Милорад Дапчевић (секретар) и чланови: Душан Лијешевећ, Радослав Бркић, Душан Абрамовић, Павле Ивановић, Драган Мандић, Раде Грегорић, Љубо Анђус, Љубо К. Борета, Љубо Лучић и Урош К. Зеновић.

Ради остваривања својих задатака, Општинска комисија може, по потреби, именовати поткомисије, стручне и радне групе.

потпунијег овладавања свих новчаних токова и дохотка Банке од стране удруженог рада, Скупштина општине препоручује оснивање Основне банке Будва, с тим да се финансијски потенцијали општине Будва, који се сада налази код Приморске банке Основне банке Вар и Вокелске основне банке Котор, обједине у Основну банку Будва. Препоручује се Приморској банци — Основној банци Вар — Пословној јединици Будва да припреми потребна акта за оснивање и конституисање Основне банке Будва, како би она почела с радом најкасније 1. јула 1979. године. Препоручује се организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама, мјесним заједницама и свим другим корисницима друштвених средстава на подручју наше општине да донесу одлуку о закључивању Самоуправног споразума о удруживању у Основну банку Будва.

Катастрофалним земљотресом од 15. априла пословне просторије Скупштине општине и свих органа управе и друштвено-политичких организација, Завода за изградњу и уређење општине Будва, Дома здравља, као и многе друге толико су општећене да више нијесу за употребу.

Ради изградње нових пословних просторија, Скупштина је одлучила да се приступи изради детаљног урбанског плана за Будва Поље — Центар,

П. Г.

Приморске
новине

Лист ССРН општине Будва Уређује: Редакцијски колегијум, Главни и одговорни уредник Милован Пајковић. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жиро-рачуна 20710-678-287 код СДК Будва — Штампана: Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње — Преплата: годишња 48 дин.; за иностранство двоструко — Рукописи се не враћају.

Критеријум

Свакодневни и стваралачко ангажовање поједи наца на реализацији политике и ставова СК незаобилазан је критеријум у припремама за избор органа Савеза комуниста. Та донекле уопштена формулација овог пута је могла на подручју пострадалих од земљотреса, па и у Будви, да буде изражена у сасвим конкретном облику. Наиме, на сједници Општинске конференције СК, одржаној 17. маја, другарица Вукосава Мићуновић, члан ЦК СКЈ, предложила је да се у одговарајућем изборном акту угради критеријум да, поред осталог, за члана Општинске конференције, од носно Актива радника комуниста може бити кандидат онај комуниста који се својим самопријегом држањем, пожртвовањем, храброшћу и иницијативом истакао у акцији на отклањању последица земљотреса. Јер, то је била прилика, као и у свакој ванредној ситуацији, да појединци покажу своје праве вриједности. Преглед је прихваћен, јер су се комунисти увијек исказивали у најконкретнијој акцији коју је водио СК. Ако кандидujemo оне који су се највише истакли у овој непланираној и по много чему трагичној ситуацији, сигурно нећемо погријешити.

М. Р.

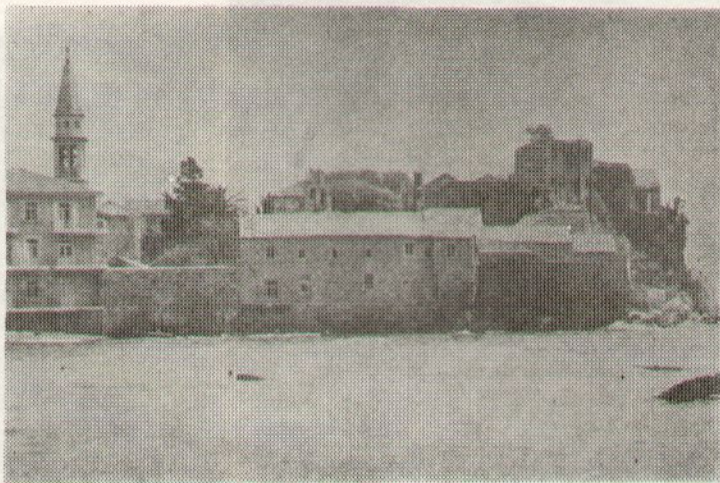
Послије 24. маја стање погоршано

— Према најновијим извјештајима добијеним од мјесних заједница — наводимо ријечи Љуба Рађеновића, ко манданта Општинског штаба цивилне заштите — прије земљотреса од 24. маја без крова над главом остало је 2492 становника. Свима је обезбијеђен смјештај и то: у шаторима за 950, у ауто-приколицима за 500, у одмаралиштима и приватним зградама за 940 и у хали „Јадранског сајма“ за 102 становника.

Послије земљотреса од 24. маја стање се погоршало. Дошло је до нових оштећења и рушења стамбених објеката, али се до тачних података не може доћи прије него комисије за утврђивање степена оштећености и употребљивости објеката не сниме новонастало стање. Поново се јавља велика потреба за шаторима — траже их и грађани чији су објекти остали нештећени. Мјесне заједнице и Штаб не могу удовољити овим захтјевима, јер не посједују ни један слободан шатор.

С обзиром на стање, настало послје 24. маја, сигурно је да ће приличан број становника морати да сачека крај септембра под шаторима, када ће сви становници испод шатора бити смјештени у одмаралишта и кампове одакле ће употребити добити трајнији смјештај.

У наставку разговора Рађеновић нам је саопштио да је на територији наше општине радило 19 група за утврђивање степена оштећености и употребљивости објеката.

Бедом је тешко страдао

Оне су до 22. маја биле прегледале 2.757 објеката. Нађено је 1.691 употребљивих, 503 привремено неупотребљива и 363 — неупотребљива објекта.

Највећа разарања изражена су у ужем градском подручју Будве и Петровца, а највеће рушилачко дејство стихије манифестовало се у Старом граду, гдје је послје 15. априла евидентирано 50 употребљивих, 58 привремено неупотребљивих и 70 неупотребљивих објеката.

До великих разарања дошло је и на сеоском подручју, гдје је, према извјештају комисије, више од 90% објеката срушено или је обојено жутом бојом.

Земљотрес је тешко погодио туристичко-угоститељске објекте, најзначајнији при-

вредни потенцијал наше општине. Употребљиво је 39.664 квадратна метра нето корисне површине (2.450 кревета) у објектима „Монтенегротуриста“ (није оштећено 4.927 м², оштећено је, али без конструкционих оштећења 18.360 м², а са лакшим оштећењима конструкције 16.377 квадратних метара).

Привремено је неупотребљиво 1806 кревета (40.986 м²), и то са оштећењем конструкције 12.526 м².

Није употребљиво 1.920 кревета (42.421 м²): тешко су оштећени објекти са 23.666 м², нето корисне површине, дјелимично је срушено 8.406 м², а потпуно је срушено 10.349 м². Према томе, до земљотреса од 24. маја било је употребљиво 32,2%, нето корисне површине објеката,

привремено неупотребљиво 33,3%, а сасвим неупотребљиво 34,5% нето корисне површине.

Земљотресом од 24. маја стање се знатно погоршало, па смо се обратили Републичком заводу за урбанизам и Републичкој комисији за утврђивање степена оштећености и употребљивости објеката да нам упуте пет стручних група које би снимиле новонастало стање.

Сви слободни плацери — рекао је даље Рађеновић — биће уступљени угроженим породицама са подручја наше општине. Траже се могућности за удруживање средстава грађана и радних организација у циљу бржег рјешавања стамбених проблема. Локација и документације немамо довољно, али нама су у овом моменту још непозната средства која ћемо добити из Фонда солидарности и системске мјере за рјешавање ових питања, тако да још не можемо утврдити број стамбених јединица које ћемо изградити до туристичке сезоне (април—мај) 1980. године.

За све монтажне објекте који се добију као помоћ или поклон одредиће се локације и сваки ће бити монтиран.

У свим размислима о селима, циљ нам је да се људи задрже тамо, гдје су и живјели. Процес расељавања се не ла, могао би се зауставити ако се побољшају услови живота у селима изградњом путева и водовода. Породице у селима добиће једнократну помоћ за рјешавање нужног смјештаја (барака), а нови стамбени објекти градиће се из средстава кредита који ће бити повољни.

Пискара је порушена

У предвечерје смо стигли на Илијино брдо. Високо у осами, окружена стољетним храстовима, налази се приземна камена кућа, испуцала и растресена.

Пошли смо у посјету једином становнику камене куће, шездесетогодишњој Јели Раичевић. Толике године она самује у планини. Једино друштво су јој шарпланински Медо и Шабо, двије краве и двадесетак оваца.

Сама је била и тог недјељног јутра, када је земља пуцала. Када су се храстови повијали, а камен падао са трошне куће. У први мах није знала шта се то догађа. Никог није било у близини,

МЕНИ ЈЕ ДОБРО, ПОМОГНИТЕ ДРУГИМА

нико тог јутра није стигао на Илијино брдо. Тек преко транзистора чула је о великој несрећи која је захватила јужни дио Црне Горе.

— Нисте ви први који ме обилазите након земљотреса — почиње Јела. — Долазили су другови из Будве да виде јесам ли повријеђена и донијели ми, богами, помоћ, много тога...

И ту Јела застаје и почиње се расписивати како живи народ поред обале, стиже ли помоћ, има ли небригунтих. Као да избјегава оно

због чега смо дошли да разговарамо с њом, када смо у Будви чули како је примила људе који су јој донијели помоћ.

— Па, јесте, захвалила сам људима. Рекла сам: људи, велика вам хвала, превалили сте толики пут да би ме посјетили, али мени помоћ није потребна. Однесите ћебад у Петровац, Будву, Бар — гдје је потребније, тамо су људи остали без домова, без својих најмилијих. Мени је стока жива, а ни кућа није пала.

Чланови Штаба за помоћ пострадалима из Будве нијесу се могли начудити — усамљена жена у врлетној планини, далеко од града и села, од разговора, која живи од 1500 динара мјесечне пензије — неће да прими помоћ. Успјели су да јој оставе два-три ћебета, да она не види. Послије јој није било право.

— Има пречих, ја се сналазим. Имам стоке и пензију, а и не треба ми много. Долазе ми у посјету. Ето, били су и они што су прегледали

куће: ставили су ове двије жуте црте и рекли ми да не улазим унутра. А ја, богами, спавам у њој, и не бих другдје ишла. Страх ме је понекад од вукова, јер су долазили прије неку ноћ.

Од земљотреса Јела не страхује. Као што није страховала ни од Италијана, Ње маца и четника дуге четири године, када је њена кућа била партизанско упориште.

— Прегрмјели смо рат, проћи ће и ово — каже Јела, пратећи нас ка магистралу. — Тресло је доста — да се више не понови.

С. Грегорић

КУРЗИВОМ „Милионери“

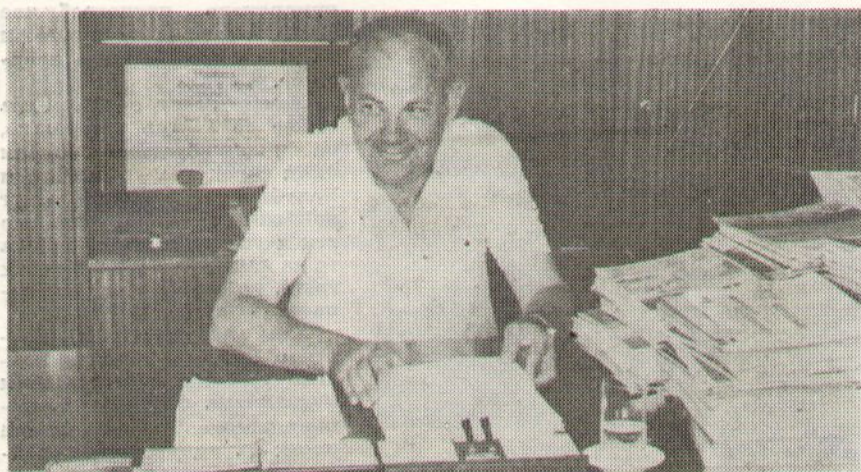
За тили час тог недјељног јутра Стари град остао је без својих житеља. Њих 900 у паничном страху напустило је простор између зидина да би наставило живот у одмаралиштима, на Јадранском сајму, под шаторима, у приколицама. Враћају се тек понекад, на трену так, да би узели нешто од гардеробе, неопходну документацију, понеку драгоценост...

Ових дана колају приче како су многи у својим кућама оставили милионе, како су се враћали да би их узели и склонили на сигурна мјеста. Причало се да је једна старица имала преко 20 милиона скривених у чарапи, како је пензионер успио да изнесе десетак, а обућар 60 милиона динара...

— Све те приче су злонамјерне и много штете у овом тренутку — кажу нам у Мјесној заједници Будва I. — Наша комисија је са станарима обилазила све зграде да би видјела какво је стање, и сасвим је сигурно да су приче о милионима измишљене. Јер, ти људи, о којима се прича као о богаташима малтене су социјални проблеми. Ово је просвећена средина и људи су свој новац повјерили банкама — било да су у питању девизна или динарска средства. Ту и тамо човек је држао у кући по неку драгоценост, углавном накити, али то је његово право и зашто то осуђивати. Много је тих измишљених прича које нам, док се боримо како да нађемо трајнији смјештај за све настрадале, наносе штету. Ми ћемо на састанцима друштвено-политичких организација осуђивати све оне који се баве измишљотинама уместо да се прихвате неког корисног посла.

А бар сада има шта да се ради.

С. Г.

Лазо Шољага: „Циљ нам је да активирамо ванпансионску потрошњу

Први корак — рашчишћавање рушевина

НАШЕ ПОЗНАТО ЛЕТОВАЛИШТЕ — Петровац на Мору заиста тужно изгледа ових дана. Екипа за рашчишћавање рушевина предузећа „Енергопројект“ из Београда већ је отпочела посао. Уклоњена је кућа Мајинића и „зграда нафте“, а сада је на реду хотел „Палас“ — симбол петровачког угоститељства, који је већ претворен у гомилу. Кроз који дан на мјесто њега, поред петровчке плаже, остаће само двије палме и мимоза. Иста судбина чека и „Сутјеску“ првијенац угоститељства у овом мјесту, чија је пространа тераса са чувеним петровачким бором била најомиљеније мјесто окупљања и провода Петровчана и гостију. На њој смо затекли само два човјека — Гојка Никчевића, директора ООУР „Петровац“, и Ника Радовића, пословног трговинске радње, која се налази одмах до хотела.

— Сједите код нас — рекоше нам — да вас частимо пићем како се не би изневјерила традиција ове терасе. Нажалост, неће вас послужити конобар, јер, као што видите, „Сутјеска“ љетос неће радити.

Док сједимо на тераси хотела, у Мјесној заједници се засиједа: води се разговор с власницима кућа, како би се постигла сагласност за њихово рушење, јер хотелу „Сутјеска“ не могу прићи грађевинске машине, нити се он може срушити док се претходно не сруше дотичне зграде.

— Ето, видите — наставља Никчевић — како тужно дјелује наш Петровац. А прошле године у ово доба имао је више од 5000 гостију. Ове би имао још и више, јер капацитети никада нису били боље продати, ни за дужи рок.

Иначе, домаћа радиност у Петровцу располагала је са око 3.200 кревета од чега је стихија уништила 2.000 у два хотела — „Сутјеску“ и „Петровац“ — и у приватним кућама. Остало је поштеђено 1.200 кревета у неоштећеним домовима и исто толико у ауто-кампу у Буљарици. Капацитети ауто-кампа, који је отворен 1. маја, могу да пруже удобан и безбједан одмор.

ООУР „Петровац“ улаже напоре да обезбједи нормално прихватање гостију који остају вјерни Петровцу и после катастрофе. Формирана је нова рецепција у центру града, а, уколико буде гостију, биће спремна и тераса „Сутјеске“ са 750 сједишта.

В. С.

„Кастел-Ластва“ није оштећена

Када се приђе хотелу „Кастел-Ластва“, има се утисак да се овдје ништа неуобичајено није догодило. Ово здање није претрпјело никакво оштећења. У хотелу тренутно борави 60 гостију. Међу особљем на рецепцији у ресторану, и сваком другом кутку, влада уобичајена радна атмосфера.

— Од 920 кревета, колико смо имали у свим капацитетима, остало нам је 700 за коришћење — каже Лазо Шољага, директор ООУР „Палас“. Значи, све осим „Оливе“, која је за рушење и вила, које су за санацију. Тренутно је отворен само хотел „Кастел-Ластва“. — Већ су се почеле активирати агенције и од 1. до 15. јуна долазе организовано први гости, у првом реду моторизовани.

— Иначе, циљ нам је да организујемо ванпансионску потрошњу, јер је хотел „Олива“, који се руши, иако малих смјештајних капацитета, имао око 58% укупног ванпансионског промета. Његову услугу треба прихватити бар „Кастело“ који је остао читав.

— Гости одмаралишта у Лучицама ове године ћемо прихватити ми, а на плажи Лучице монтираћемо монтажни објекат који би пружио гостима најнужније потребе. Тамо ћемо упућивати госте, пошто ће петровачка плажа бити закрчена радилиштем.

Основна организација удруженог рада „Палас“ одлучила је да за домаће госте у овој сезони да

попуст од 13% од већ утврђених овогодишњих цијена.

Петровчани су први почели рушење и уклањање објеката предвиђених за рушење. У томе велику помоћ пружа „Енергопројект“ из Београда, који је мјесец дана ставио на располагање механизацију и радну снагу.

В. С.

ПЕТРОВАЦ — ПЕ

„Сутјеска“ — првијенац угоститељства у Петровцу није преживјела удар од 15. априла.

И „Олива“ је порушена — остало је само име овог угоститељског објекта

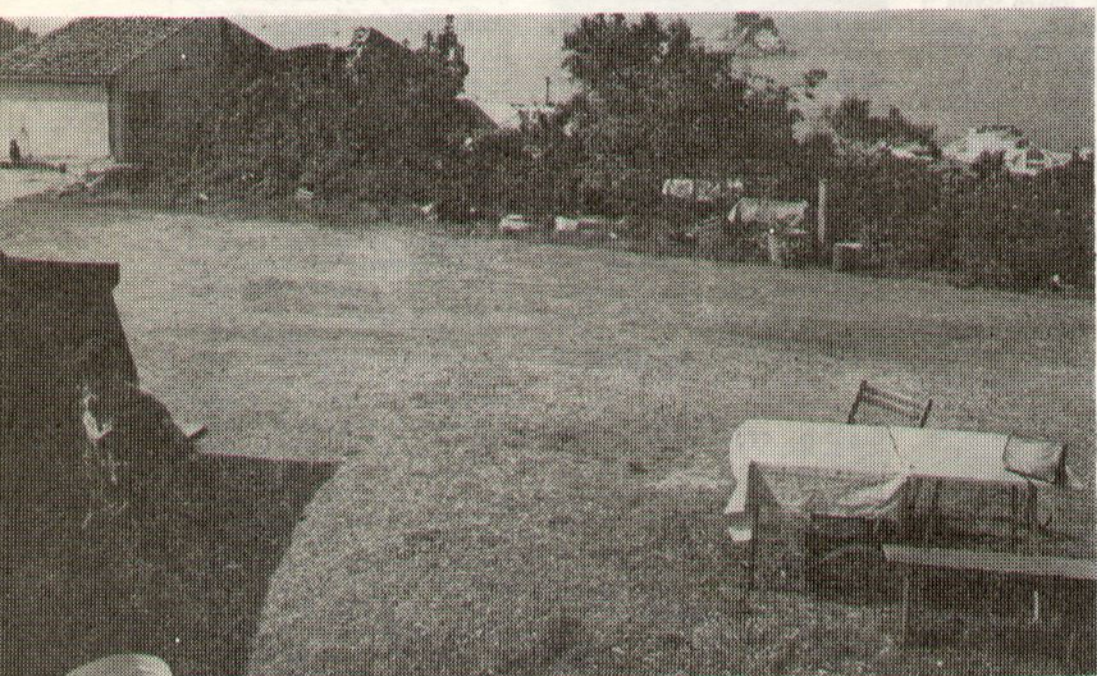

Сва питања од значаја за нормализацију живота у Петровцу расправљају се у Мјесној заједници

ОМ И КАМЕРОМ

... а недалеко од њега, хотел „Кастел-Лавта“ одлико је стихији без оштећења

ом кораку — рушевине: На слици Крш Медински — од многих зграда у Петровцу и околини остао је само — крш

зграде у центру Петровца више нема — подијелила је судбину „Сутјеске“, „Паласа“, „Оливе“...

„Авала“ — опет првјенац угоститељства

Авала“ ће поново бити првјенац будванског угоститељства. Сви нови и стари хотели, као што се зна, морају се рушити и уклањати. Ресторани у Старој Будви дијелиће судбину града опаног бедимима и оживјеће оног момента када се у Стари град на ново удахне живот, а дуго ће времена проћи док се обави реконструкција и санација хотела „Могрен“, ако до тога уопште буде дошло, с обзиром да је овај хотел већ

тавања тла и стручњаци ће ускоро утврдити у којој је мјери оштећен. Неоспорно је да је миљеница Будвана и туриста и свих крајева земље и иностранства рањена. Зато је одлука да хотел, који је саграђен 1938. године, мора промијенити рухо донесена још прије земљотреса, који је само убрзао њено спровођење у живот. Радови на изградњи новог хотела на мјесту данашњег почеће још ове године.

Одлука о овоме потврђена је на сједници Ревизионе комисије за идејно-архитектонско рјешење хотела и пројеката инсталација. У њеном раду учествовали су, између осталих, председник Скупштине општине Драган Ђулафић, генерални директор „Монтенегротуриста“ Миодраг Мировић, професор загревачког Свеучилишта и Београдског универзитета Здравко Бреговац и Урош Мартиновић, добитник прве награде на конкурс за идејно-урбанистичко-архитектонско рјешење санације и доградње хотела „Авала“, архитекта Владо Пламенац и архитекти Едо Равникар — Млађи из Љубљане и Раде Поповић из Пројектног бироа „Амбијент“ из Љубљане — организације којој је повјерена разрада детаљног пројекта за изградњу „Авале“.

Детаљни пројекти нове „Авале“ могу се урадити за четири-пет мјесеци, што значи да би њена градња могла да почне већ све године. То је, иначе, жеља свих туристичких посленика и грађана, јер је за овај хотел везано много тога што се односи на развој Будве.

Инвестиције за нову „Авалу“ износиће око 180 милиона динара. Хотел ће имати 425 лежаја у „А“ и 52 лежаја у „Б“ категорији. У њему ће бити неколико ресторана, аперитив барова и сала за одржавање најразноврснијих скупова. Имаће и затворени и створени базен с морском водом, простране холеве, друштвене просторије и све што је потребно једном хотелу у туристичком мјесту као што је Будва. Посебно успјелим сматрају се рјешења тргова и осталих слободних простора на приступима новом хотелу.

Д. Н.

ИЗЛОЖБА ЗЕМАЉА У РАЗВОЈУ

На Јадранском сајму, од 25. до 30. маја, одржана је пета по реду изложба земаља у развоју — Египта, Малезије, Кипра, Индије, Бангладеша, Гане, Шри Ланке, Туниса, Габона, Сенегала, Пакистана, Кубе, Перуа, Индонезије, Бенина и Јордана.

Изложба је била замишљена као приказ привредних потенцијала и могућности њиховог коришћења кроз разноврсне облике сарадње, па су приказани многобројни узорци дрвета, какаовца, сировине гуме, минерала и руда, као и туристичке могућности Туниса и Египта. Представљена су и типична обиљежја појединих земаља кроз производе домаће радиности и сувенира.

Земље учеснице на изложби ломатских представника акредитованих у Југославији, који су дитовних у Југославији, који су и овом приликом изразили своје саосјећање с народом крајева пострадалих у земљотресу и прихватили позив да се појаве на наредној изложби, идуче године — у обновљеној Будви.

Б. П.

поодавно постао „кост у грлу“ урбанистима који желе да приступ старој Будви учине функционалним и атрактивнијим.

Обнављање угоститељства и туризма у Будви почеће изградњом нове „Авале“. Ово хотелско здање издржало је сва досадашња подрх

НАЈВЕЋА ПОЈЕДИНАЧНА ПОМОЋ ЦРНОГОРСКОМ ПРИМОРЈУ

Највећа помоћ коју је до сада један појединац послао пострадалом Црногорском приморју стиже из далеке Калифорније. Чак на 100.000 америчких долара упутио је Џон Борета, власник и председник компаније „Bents gas end oil co“ из Окленда.

Џон Борета, поријеклом из Будве, стално је одржавао везе са старим крајем и активно учествовао у раду исељеничких организација.

ЗА СТРАХ НИСУ ЗНАЛИ

Зову се Душан Брајовић, Саша Чиликов, Горан Пејовић, Милан и Ратко Бакрач. Занимање: сликар-конзерватор, историчар умјетности, препаратор, помоћни радници. У вријеме мирно и без потреса на својим су радним мјестима — у Заводу за заштиту споменика културе СР Црне Горе у Цетињу. Од 15. априла њихова радна мјеста била су у Старом граду, у црквама и манастирима Паштровића, Маина, Побора, Брајића и села дуж будванске ривијере.

Ова екипа управо је завршила велики посао на спасавању покретног културног блага које се нашло у рушевинама музеја, галерија, манастира и цркава. Обишли су преко 50 објеката и на сигурна мјеста склонили камене урне, надгробне плоче и друге експонате чувене збирке „Античка Будва“ која датира из илирског, грчког и римског периода, слике Петра Лубарде, Јапанца Табучија, Пеће Милосављевића и других мајстора кичице, платна венецијанских мајстора Тије пола и Карпучија, иконе и иконостасе.

Урадили су беспрекорно посао чија је вриједност не може процијенити.

А како су то радили, жељели смо да сазнамо од њих самих.

— Покретни споменици културе на будванској ривијери готово су сви страдали. Знајући какво благо чувају те зграде у својим њедрима, наш Завод је одмах формирао екипу. Почели смо радити већ други дан након зем-

љотреса — прича шеф екипе Душан Брајовић. — Тихи и скромни људи, готово незапажени у свакодневном животу, показали су изузетну храброст и спретност у спавању блага. Без шлемова и друге опреме, излажући се опасности по живот, одмах су ушли у Стари град и спасили бројне експонате из Музеја и двеју галерија.

Нијесу се обазирали на херене зидове и кровове који су сваког трена могли да се сруче на њих. Када се један од њих — Саша Чиликов — сјетио да се у цркви Светог Ивана налази чувена икона из XIII вијека, веома ријетка у Европи, појурио је у цркву, која је била у рушевинама, изнио икону и тек тада постао свјестан опасности којој се био изложио.

Сличних примјера било је више. Душан Брајовић ушао је у потпуно порушену цркву Св. Вида у Петровцу и између испреплетаних каблова за струју вадио црквени мобилијар. За њим нијесу заостајали ни браћа Бакрач: за један сат спасили су иконе и друге вриједности из цркве у Подстрогу код Будве, чији је кров такође био на земљи. Успјели су да из камена, малтера и цигле изваде благо, да га транспортују у Цетиње и у друга мјеста.

Храбри спасиоци вратили су се на своја радна мјеста. Завршили су најтежи и можда најважнији посао у каријери. Сада ће опет бити с фрескама, иконостасима и каменним урнама.

С. Г.

Друга резиденција црногорских владика, манастир Стањевић, и раније нагринен зубом времена, страдао је у катастрофалном земљотресу

Нису поштеђени ни културно-историјски споменици

Петнаестог априла и 24. маја страдали су готово сви непокретни споменици културе на подручју наше општине. Уништени су манастири Подластва, Подмаине, Прасквица, Дуљево и Градиште, а 24. маја стихија није заобишла ни Режевиће и Стањевиће.

Када смо посетили Стањевиће, видјели смо да је

дио брда срушен, а страдао је и велики шумски комплекс од неколико хиљада квадратних метара. Порушене су и подзиде сеоских имања.

За манастир Стањевиће (први пут се помиње 1714. године) везана су многа значајна имена из црногорске историје. Ту је била манастирска школа у којој је

учио Петар I Петровић. Средином 19. вијека у манастиру су боравили Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Вук Врчевић Јегор Коваљевић и многи публицисти и путописци.

Аустријанци су минирали манастир, али је он до петнаестог априла ове године пркосио времену.

С. П.

Тек што је, нешто прије рока, завршена школска година, савремена школа „Стјепан Митров Љубиша“ примила је нове становнике: учионице, кабинети, и дворане претворени су до почетка септембра у канцеларије

ЗАВРШЕНО СНИМАЊЕ „КОТОРСКИХ МОРНАРА“

Екипа филма „Которски морнари“, на челу са режисером Фрицом Борнеманом, успјешно је привела крају снимање последњих секвенци овог филма у коме главне улоге тумаче Тејн Урлих, Иштван Бутор, Петар Банићевић, Петар Божовић, Александар Берчек, Драго Чума и Горан Султановић.

Ентеријери су снимљени у берлинским студијама, а екстеријери у Пули и Боки Которској.

Филм је истовремено сниман за биоскопе и телевизију, с тим што ће приказивање на малим екранима почети четрнаест мјесеци након премијере у биоскопима, а она се очекује крајем новембра мјесеца ове године.

С. П.

ДА БУДВА БУДЕ ЉЕПША

СТАРИ ГРАД ИЗГЛЕДА тужно. Замандаљена су тешка градска врата, која су вјечито била отворена и најављивала гостопримство Будвана. На њима стоји натпис: „Строго забрањен улаз“. Отворе се ријетко: када стручне комисије, делегације и други гости треба да погледају оно што је остало након стравичног пира природе.

Отворе се она понекад за пријатеља и зnanца који је стигао из далеког свијета да би видио кућу у којој је љетовао. Јер, како рече познати јапански стручњак, професор др Кикуџи Морија, стара Будва није само црногорска и југословенска, она припада љубитељима старих култура цијелог свијета.

Прије неколико дана у Будву је стигла група Швајцараца, пријатеља старог града. Господин Ролф Цолих прво је Мјесној заједници предао новчани прилог, а онда пошао у кратко трајну шетњу градом.

— Умјесто веселог жагара грађана и туриста, дочекала нас је стравична тишина. Куће — разрушене, а тијесне романтичне улице — затрпане камењем и шутом. Но, овај лијепо град треба поново изградити — да буде још љепши, ма да смо свјесни да то неће бити ни лако ни брзо. Потребно је за то много новца и времена. Дали смо свој скромни прилог да би почели акцију која има за циљ обнављање овог јединственог средњовјековног архитектонског језгра. Трудим се да своје земљаке о-

бавијестим о тешкој несрећи. И још нешто: овога пута ме нису дочекале пуне улице шетача, насмијани фаници, пјесма и прича. Али, наишао сам на безгра нично гостопримство, ви-

САВЈЕТ „ЗЕТА ФИЛМА“

Извршно вијеће Скупштине СР Црне Горе именovalo је представнике друштвене заједнице у Филмски савјет организације за промет и производњу филмова „Зета филм“. Сретена Асановића, главног и одговорног уредника часописа „Стварање“, Чедо Вуковића, књижевника, Божицара Ђоковића, секретара Секције за образовање културу и науку ССРН Црне Горе, Павла Ђосновића, директора Историјског музеја Црне Горе, Радуна Мићковића, за мјеника републичког секретара за образовање, културу и науку, др Бранка Прњата, извршног секретара ЦК СК Црне Горе, Рајка Церковића, уредника културне рубрике ТВ — Титоград, а Раднички савјет „Зета филма“ Ђорђа Вујовића, филмског и позоришног редитеља, Милију Коматину, директора Марксистичког центра у Титограду, Милована Пајковића, главног и одговорног уредника „Приморских новина“, и Милана Новичића, директора „Зета филма“.

С. П.

дио велику вољу и храброст Будвана који желе да обнове стару Будву. Враћам се задовољан и дубоко убијеђен да ћу већ идућег лjeta наћи више живота међу зидинама древне Будве.

С. Г.

ПРВА ПРИРЕДБА

Први пут након катастрофалног земљотреса од 15. априла у Будви је 1. јуна увече одржана културна приредба. У просторијама Основне школе „Стјепан Митров Љубиша“ гостовало је казалиште „Марин Држић“ из Дубровника. Позоришни ансамбл извео је једночинску Пропсера Меримеа „Кочија Светог Сакраманта“ у режији Влада Хабутека.

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СВИ

ВЕЛИКАНИ УМЈЕТНОСТИ

Лудвиг ван Бетовен

Тешко је, ако не и немогуће, пронаћи аналоган примјер тако особеног духа, какав је био Лудвиг ван Бетовен (1770 — 1827), једна од најснажнијих и најоригиналнијих личности цјелокупне свјетске музике, која је својом умјетничком снагом и борбеношћу успјела да превазиђе токове времена. Он је, полазећи од бечких класика Хајдна и Моцарта, упио у себе најразличитије утицаје и искуства, дајући нову снагу европској музици.

Читав Бетовенов живот био је непрекидна борба: у

стојећим, хватао се укошта са опаком, болешћу, која је из дана у дан ширила своје пипке. Упркос томе што ни само себе није чуо, настављао је да

Бетовен

његов развојни пут, а у раздобљу од 1797. до 1824. године девет симфонија — исповијести и порука о радости живљења, о игри и смијеху, али и о борби, нади, очајању и побједи, да у последњој — Деветој — поручи: „Сви ће људи бити браћа...“ Оставио

БЕТОВЕН О ДРУГИМА

„... Њему више прија дворски ваздух него што одговара једном пјеснику...“ — написао је о Гетеу кога је, иначе, веома цијенио.

За Георга Фридриха Хендла је рекао: „Од овога још могу да учим...“

Везујући за француску револуцију и Наполеона сва своја слободарска и демократска схватања, своју љубав и наде, Бетовен је одушевљено компоновао Трећу симфонију, посвећујући је Наполеону. А када се Наполеон прогласио за цара, композитор се разбијеснио, искидио стралицу с посветом и назвао симфонију — „Ероика“, изјављујући: Та и он је само обичан човек. Сад ће почети да гази ногама људска права и постаће роб свог честољубља.“

је свијету низ трија, квартета, концерата, пјесаме за глас и клавир — или оркестар — затим оперу „Фиделио“ — музички споменик љубави, вјерности, храбрости и слободи, па ремек-дјело „Missa solemnis“ (Мото: „Из срца изишла да би поново нашла пут срцима...“).

Бетовеново огромно дјело — „читава библиотека“ — зрачи умјетничком и хуманом поруком, а његова снага и љепота чине га увијек и свуда непролазним и магично привлачним за људе свих боја, раса, класа и узраста.

АНЕГДОТЕ

ПОСЈЕДНИК МОЗГА

Бетовена ништа није могло спријечити да у свакој угодной прилици каже своје нимало ласкаво мишљење о бечкој аристократији. Свирајући на једном концерту, изнервиран недовољном пажњом публике — племства, демонстративно је прекинуо концерт и удаљио се из дворане. Он ништа мање није презирао ни малограђанштину. Када му је брат, који се обогатио неким шпекулацијама, послао посјетницу на којој је писало: „Јохан ван Бетовен, посједник имања“, Бетовен му је узвратио по сјетници на којој је написао: „Лудвиг ван Бетовен, посједник мозга“.

НА МОРСКОЈ ОБАЛИ

СВИ СУ ЗАЈЕДНО ТУ НА ОБАЛИ
ДЈЕЦА ЖУТЕ, БИЈЕЛЕ И ЦРНЕ БОЈЕ.
ЈЕДНИ С ДРУГИМА ПРИЈАТЕЉСТВА СКЛАПАЈУ
И ДИЈЕЛЕ РАДОСТИ СВОЈЕ.

ВРИЈЕДНЕ ЊИХОВЕ РУКИЦЕ РАДЕ
ОД ПИЈЕСКА КУЛЕ ГРАДЕ.
БЕЗБРИЖНО ДЈЕТИЊСТВО ПРОВОДЕ
ПОД ПЛАВИМ НЕБОМ СЛОБОДЕ.

ДОК ЊИХОВИ ОЧЕВИ ЖЕСТОКЕ БОРБЕ ВОДЕ
И ТРАЖЕ ПУТЕВЕ ДО МИРА И СЛОБОДЕ,
ОНИ СТВАРАЈУ БРАТСТВО — ЈЕДИНСТВО
МИР И СЛОГУ ЗА ЉЕПШЕ ДЈЕТИЊСТВО.

Ивана ЖИВКОВИЋ

ДЈЕТИЊСТВО

ДЈЕТИЊСТВО ЈЕ НАЈЉЕПШИ ЦВИЈЕТ у врту живота. Љепо је као прва петица у школи, као мајчина љубав. Ко није имао дјетињства, тај као да није живио, јер није запамтио најљепши дио живота — онај који се не заборавља. Он није могао да продре у бескрајно царство маште у које је само дјеца улаз дозвољен. Кад имаш дјетињство, срце ти је испуњено неким полетом, срећом, радошћу. Дијете и дјетињство — то су двије ријечи најљепше и најмилије на свијету.

Сузана МИЈАТОВИЋ

НИЈЕСАМ СМЈЕЛА

Једног дана тата, сестра, мама и ја спремали смо се да пођемо на излет. Пуно смо се возили и када смо стигли сви су изашли, а ја нијесам хтјела. Они су брали цвијеће, смијали се и забављали. И ја сам хтјела да им се придружим, али је било касно. Нијесам знала шта да радим, па сам упалила радио. Послије извесног времена, и то ми је досадило. Онда сам се огледала у огледалу. Остала сам и то. Посматрала сам ручку између маминог и татиног сједишта. Повукла сам је, иако су ми родитељи говорили да се то не дира. Кола су се одједном покренула. Ја сам почела да зовем: „Мама, та-та!“ Тата је потрчао. Када је кола зауставио, он ми рече: „Зашто си то дирала, кад сам ти забранио“. Ја сам се зацрвњела и застиђела.

Марија Вучић

НАЉУТИО САМ СЕ НА БРАТА

Једног дана ујак нам је донио велику чоколаду. Ја и брат смо се обрадовали поклону и договорили се да је подијелимо сјутра. Кад је дошла ноћ, ја и брат смо легли да спавамо. Али, пошто он воли да једе у току ноћи, устао је из кревета, пошао у кухињу и узео чоколаду. Сладио се њоме у кревету. Ујутро, кад сам се пробудио, зинуо сам од чуда. Сав кревет мога брата био је замазан чоколадом. И ја и мајка смо се љутили на брата. Ја — због чоколаде, а мајка због упрљаног кревета.

Драгомир Никчевић

ПИСМО ДРУГАРИЦИ

Овдје нема ко да се вере по завјесама и да саксије ломи. И знаш ли, драга Кети, што ми раде они: купају ме сваког дана — не смијем да будем неочешлана. Још имам нешто да ти кажем: Тата ми је купио авион, богами не лажем. И онда кад ја до-

ЛЕПОТА МОГА КРАЈА

Погледај оне високе
планине што забијају
своје зубе високо у небо.

Баци поглед на
бескрајну плаву равницу
у подножју и
обухвати је погледом.

Покушај да одгонетнеш
цвркул птице:
он ће ти рећи само
две ријечи:

„Црна Гора“
и удаљиће се
као да жели од
тебе побјећи.

Динка КНЕЗОВИЋ

КАЗАЛИ СУ О БЕТОВЕ-
НУ

„... Запамтите овог човјека“ — указује Моцарт на младог Бетовена — „Једног дана ће о њему говорити читав свијет“.

„... Ви имате“ — ријечи су Франца Јозефа Хајдна — „много талента. Ваша машта је неисцрпан извор. Одајете утисак човјека који има више глава, више срдаца, више душе... у Вашим дјелима увијек ће бити неубицаје ног, Вашег“.

„... Још нисам видео“ — наводио је ријечи Јохана Волфганга Гетеа — ни једног умјетника, који би дјеловао сажетије, енергичније, усрдније“.

„... Не може се порећи“ — написао је и остао жив један критичар њемачког музичког часописа — „господин Бетовен иде својим сопственим путем само како је блазиран и мучан тај пут. Научено, научено и само научено, а никакве природе, никакве пјесме. Да, ако тачно узмемо, то је само једна научена маса без добре методе, наруганост, према којој човек осјећа мало интересовања... Тражење сопствених модулатија, опирање уобичајеним начином везивања, нагомилавања тешкоћа, тако да човек изгуби стрпљење и радост...“.

почетку — за сопствено дјетињство, за ведрији и безбрижнији дјечачки живот, затим за љубав и за контакте са околином који, пошто је у двадесетшестој години почео да губи слух, постају све тежи. Био је принуђен да се са саговорницима — дописује. Његов необуздани дух, навикнут да се не мири с по-

Бетовен је компоновао 38 соната у којима је, по мишљењу музиколога, садржан

Ако нисте ријешили — „На младима свијет остаје“.

СПОРТ

Добре игре „Могрена“

Неколико недјеља након катастрофалног земљотреса мировала је и фудбалска лопта. Такмичење у Црногорској фудбалској лиги било је прекинуто из разумљивих разлога: на подручју гдје је стихија оставила свој ужасни печат постоји шест клубова који се такмиче у Лиги.

Када су услови живота и рада колико-толико нормализовани првенство је настављено. Представници будванске општине у овом такмичењу, „Могрен“ и „Петровац“, наставили су не баш спремни битку за бодове, са жељом да постигну што боље резултате и побјегну из опасне зоне у којој су се нашли након јесењег дијела првенства и послеје неколико првих кола у прољећном дијелу.

Будвани су постигли резултате изнад очекивања. Три побједе и један пораз — то је биланс након наставка последице земљотреса. „Могрен“ је савладао тим „Дечића“ са 2:0 изгубио од „Текстила“ у Бијелом Пољу са 2:1, а потом остварио два успјеха — на „врућем“ терену у Улцињу катастрофално поразио домаћи тим са 6:1, а потом у Будви тим „Игала“ са 2:0. Након 20. кола Будвани имају 17 бодова, гол-разлику 30:32 и налазе се на 10. мјесту.

— Чини се да смо побјегли из опасне зоне — каже тренер Будвана, познати фудбалски стручњак Мика Зиројевић. — Постигли смо резултате мимо очекивања, из четири утакмице сакупили шест бодова. Онс што више охрабрује од резултата је упорност, воља и жеља ових младића да истрају, да, упркос тешкој ситуацији у којој се нашао цео град, разгале срца својих вјерних навијача. На томе им честитамо.

Петровчани су претрпјели три пораза и налазе се на претпоследњем мјесту табеле са свега 14 бодова и негативном гол-разликом од 24:37. Није помогло ни то што су два пута били домаћини — „Челик“ и „Зета“ су из Петровца одијелили бодове.

— Ситуација је заиста тешка — каже нам Ивица Шољага, дугогодишњи првотимац и један од најбољих фудбалера Црногорске лиге. Фудбалери су у посебном психичком стању, физички нису спремни за изузетне напоре које изискује такмичење у Црногорској лиги. Мишљења смо да је првенство заиста требало прекинути, јер чини се иста је ситуација са „Улцињом“, „Арсеналом“, „Бокељем“, „Игалом“ и још неким клубовима. Но, ми поштујемо прописе, тренирамо колико је то могуће и одлазимо на утакмице. Ваљда ће и надлежни фудбалски форуми имати разумијевања за наше невоље, како на крају првенства не би морали да се селимо у нижи ранг такмичења због слабих резултата који су условљени објективним околностима.

С. Г.

Кутак за разоноду

ОБЈАШЊЕЊЕ

— Реците ми — обратио се неки банкар Емануелу Канту — зашто се често учени људи виђају код богатих, а врло ријетко код учених?

— То је јасно — одговорио је. — Учени човек врло добро познаје вриједност богатства, а богаташ врло ријетко вриједност учености.

САМО НА ВРИЈЕМЕ...

— Како само ви схвата те! Божанствена музика! А тек оргуље — све те не дале, па дирке... Како се снаћи у њима? Просто невјероватно!

Тако или приближно тако одушевљавали су се слушаоци мајсторством великог композитора и оргуљаша Јохана Себастијана Баха, који је скромно одговорио:

— Ви преувеличавате. Није то тако компликовано. Треба само на вријеме притиснути одређене дирке и тада инструмент сам свира.

ТАЧАН ОДГОВОР

— Хоћеш ли сјутра да се играш са својом новом гвернантом или са електричним возом? — пита нека леди свога синчића.

— Не знам — одговара дјечак. — Све зависи од тате. Морам сачекати да он први одабере.

НИЈЕ МОРАО

— Па ти уопште није си морао да се жениш, кад, ето, опет чистиш своје ципеле! — обрати се пријатељ пријатељу.

— Нијесу ово моје, већ женине — одговори овај.

ЛИКОВИ РАДНИКА

Мирко Дудић крчи Жуту греду

У средствима информисања

много пута је помињана злоћудна Жута греда код Будве, која је 15. априла, када су „заиграла брда и долине“, пресјекла Јадранску магистралу и затворила саобраћај између Будве и Тивта. Писало се и причало како радници предузећа „Гранит“ из Скопља даноноћно раде на успостављању саобраћаја, да је саобраћај отворен у једном смјеру, да су настали поновни одрони у Жutoј греди, да је саобраћај нормализован... И поново, 24. маја, после другог снажног удара, прекинут је саобраћај у Жutoј греди. И поново је поведена борба за успостављање саобраћаја.

У свим тим информацијама није помињано име Мирка Дудића, четрдесетседмогодишњег радника предузећа Гранит из Скопља, који управља машином КАТЕРПИЛАР 966—Ц и који се од 15. априла до данас бори са стихијом у Жutoј греди. Можда је то и добро, јер његова фамилија у Скопљу — супруга Добрила и синчићи Саша и Синиша — сигурно не би били спокојни да су знали какав посао обавља њихов Мирко.

Овако, све је прошло срећно, па нека знају и они

Мирко Дудић

и сви Југословени да је Мирко Дудић пожртвован и храбар човек и да је пуних два мјесеца носио главу у торби док је крчио Жуту греду а тле на Црногорском приморју непрекидно подрхтавало.

Када смо га замолили за разговор, рекао нам је:

— Немојте, да нисам ја, био би неко други. А ја сам био ту, имам велико искуство и како не бих.

— Јесте ли помишљали на Добрилу, Сашу и Синишу када сте парали ножем КАТЕРПИЛАРА у Жutoј

греди? — упитали смо га.

— Кад треба да учиним добро за велики број људи заборавим на Сашу, Синишу и Добрилу и сконцентришем се на посао. То и морам, јер глава виси о коначу. Но, ни нисам био сам у Жutoј греди. Било је тамо још пуно мојих другова. Једни су висили на конопима да обрушавају опасне дјелове стијене, други су их држали, трећи извиђали терен да ми сигналишу случају да крене већа маса материјала.

— Знам да је мој шеф Јово Николовски и прихватио тај посао, рачунајући и на мене, али он ми није наредио да то радим. „Мирко, ако хоћеш иди“ — рекао ми је.

Мирко Дудић није први пут са својом снажном машином на опасним радилиштима. Било је много тешких задатака: скопски земљотрес, поплава у Новом Саду, Дебар, Вршац и многа друга мјеста. А на аутопуту Сарајево — Зеница његов Катерпилар 966—Ц пребацио је 1,500.000 кубика материјала.

Мирко Дудић је још увијек на расположењу Штабу цивилне заштите у Будви — дежурни за крчење Жуте греде.

Мирко, срећно!

Владимир Станишић

МИНИ ТЕСТ

Колико сте оштроумни?

Мини-тест, који садржи девет, на први поглед чудних питања помоћи ће вам да одговорите на питање: да ли, и колико, умјете логички да мислите? Ево тих питања на која треба одговорити за осам минута. Након тога прочитајте одговоре на питања и видите какву сте „оцјену“ добили.

1. — Неки мјесеци имају 30, а неки 31 дан. Колико их је са 28 дана?

2. — У кутији шибица имате само једно палидрвце. Улазите у мрачну собу у којој су петролејка, свијећа и пећ на дрва. Шта ћете најприје упалити?

3. — Неки археолог се хвалио како је нашао златник са утиснутим текстом: „33. година прије нове ере“. Да ли му је може повјеровати?

4. — Љекар вам даје три таблете и каже да узмете по једну свако пола часа. За колико часова ћете потрошити добијене таблете?

5. — Да ли закон у Шведској допушта да се неко ожени сестром своје удовице?

6. — Може ли се човек који живи у Тексасу сачувати у Кини?

7. — Ти ниси мој син, а ја сам твој отац. Ко то може рећи?

8. — Може ли ноћни чувар добити пензију ако умре дању?

9. — Колико рођендана има отац двоје дјеце?

Ево сада одговора на постављена питања.

1. — Свих 12 мјесеци. 2. — Палидрвце. 3. — Не, како су они који су утиснули годину знали када ће почети нова ера? — 4. — Један час. 5. — Закон и не би имао ништа против, кад тај „неко“ не би био под земљом, пошто другачије његова жена не може постати удовица. 6. — Не: жив човек не може сам себе сахранити. 7. — Отац својој кћерки. 8. — Не, јер је већ мртав. 9. — Само један а може га славити колико пута хоће и кад хоће.

Будући да сваки тачан одговор вриједи по један бод, ако сте добили свих девет бодова, знали сте тест. У случају да сте добили шест до осам бодова не само што знате да мислите, већ сте врло оштроумни.